

Арбористът Димитър ЗАХАРИЕВ

Димитър Захариев е на 32 години, от София. Завършил е Академията на МВР, със специалност „Пожарна и аварийна безопасност“ и е работил като пожарникар 5 години. С арборизъм, или грижа за дърветата в градска среда, се занимава от 6 години. Притежава сертификат за European Tree Worker към European Arboricultural Council (EAC), за Tree Climber Specialist и е Certified Arborist към International Society of Arboriculture (ISA). EAC и ISA са двете най-големи организации на европейско и световно ниво, които се занимават с обучение, техническа и научна дейност в грижата за дърветата по арбористки начин. Димитър Захариев е един от основателите на Асоциацията на арбористите в България, която е член на European Arboricultural Council.

Искаме
градската природа да има
добро бъдеще

- Г-н Захариев, с какво се занимава арбористът?

- Съществуването на дърветата в градска среда е по-различно - живеем сред бетон, стъкло и метал, а има чисто биологични особености, които влияят на тяхното развитие. За тях трябва да се полагат определени грижи, които са свързани както с подпомагане на правилното им развитие, така и с поддръжката им - това е работа на арбориста. Обикновено тя включва достъп до тяхната корона с въже по арбористки начин.

Арборизмът се практикува от началото на XIX в. и през 50-те и 60-те години на миналото столетие се развива с модерни техники на обезопасяване и катерене. Около 80-те години на XX в. изкрystalизира и чисто научно първо в Англия и САЩ, после в Германия и Австралия - водещите държави в арборизма. Създадохме Асоциацията на арбористите в България преди 3 години в опит да наложим правилната грижа за дърветата в градска среда и у нас.

- Как започна Вашият път в професията?

- Бях привлечен от изключително сложната техническа част на арборизма - тя е свързана с рязане на клони на височина, които падат с висока скорост. Нашата цел е да направим това безопасно, като същевременно пазим имуществото на хората. Като пожарникар съм се занимавал с работа на височина и спасяване, което съ-

що е трудно, но арборизмът според мен е малко по-труден. Започнах да проявявам интерес и завърших курсове в Германия и Полша, което ми отне 3 години.

- Разкажете ни повече за провежданите от Асоциацията курсове за арбористи в България.

- Системата за обучение в нашите курсове е взаимствана изцяло от германската.

В Германия арборизмът е много сериозно развит, за последните 10 г. страната излъчи световен шампион 8 пъти. Работата изисква технически умения, които курсистът покрива в три нива - начално, средно и експертно. Разглеждат се всички начини на безопасна работа на височина с машини, моторен трион, придвижване в короната на дървото. След като покрийт средно ниво, катерачите са допуснати да вземат и европейски сертификат, при който арбористът се обучава и на част от научните знания. Разглежда се биологията на дървото, как можем да му повлияем, до какво ще доведат нашите действия. Един сертифициран арборист може да аргументира действията, които извършва по дървото, научно. За по-сложните проекти се изисква надзорът на специалист - от Института за гората, Лесотехническият университет или еколозите към общините. Обучените катерачи работят според насоките на специалиста, което ста-

ва много често, когато работим по вековни дървета. Държим много на опита - за да се яви един арборист на второ ниво, трябва да има 300 часа работа от първо ниво и взет изпит. Това отнема от половин до една година - в зависимост от интензитета на работа. Между второ и трето ниво разликата е вече 1000 часа, за което са нужни две или три години. Всеки един специалист, който ги завърши, излиза наистина добре подготвен - може да осъществи достъп до всяка точка на дървото и всяка една операция.

Избрахме нашите курсове да са малко по-дълги и с повече съдържание. Нужно е специалистите ни да са малко по-добре подготвени в превенцията на инциденти. През май 2018 г. ще проведем първия курс за трето ниво с трима много опитни арбористи.

- Какво е участието на Асоциацията на арбористите в България в конкурса „Дърво с корен 2017“?

- Осигуряваме една от наградите - арбористка грижа за дървото победител. Много от дърветата около нас никога не са били обгрижвани. Ние правим нужното те да продължат да живеят още дълги години. Техниката и препаратите, които се използват за проблемни дървета, трябва да се внасят от чужбина. Има случаи, в които се анализира и подобрява почвеният състав - наторява се, аерира се, инжектират се определени медикаменти за борба с вредители. Практикуваме и т.нар. връзване на дървото - когато короната е разклонена, за да се уравни натоварването. Дървото може да бъде обследвано с ултразвук, за да се установи целостта на дървесината. Това може да определи дали то ще остане на мястото си, или ще бъде премахнато.

Професията предлага много възможности - често помагаме на наши колеги зад граница в техни големи проекти. В чужбина арбористите работят по прокарването на въжени линии за дърводобива, помагат при разчистването от надвиснали клонови линии на влакове, трамваи, далекопроводи и лифтове.

- Какви са основните теми на семинарите, които организирате?

- Провеждаме семинари за спасяване при инциденти съвместно с наши приятели специалисти в спешна помощ. При нас почти винаги се работи с режещи инструменти в близост до гърдите, главата и ръцете на арбориста, както и непосредствено до личното му осигурително въже - това, на което той виси. Въпреки цялата защитна екипировка - противосрезни ръкавици, каски, очила, панталони - стават наранявания. В ежедневната си работа работим по двойки - един катери и най-малко един е на земята. Ако горе се случи инцидент, трябва да има кой да помогне веднага - да съобщи за произшествието, да изчака спасителния екип и най-вече да окаже адекватна помощ. И ако това означава да се качи при пострадалия и да помогне, той трябва да знае как да го направи. На тези семи-

нари присъстват само сертифицирани катерачи. Когато спасителната акция е проведена неправилно, тя може да разшири инцидента. Целта е колегите да практикуват спасяване, за да правят нужното машинално.

Работата ни е изключително опасна. От всички дейности, свързани с въжени техники, арборизмът се смята за най-рисковата. От специалистите получаваме много ценни съвети как да приоритизираме дейността си и как да стабилизираме пострадалия.

Имали сме семинари за работата с единично и двойно въже, което засяга придвижването в короната и е според предпочитанията на специалиста, за повяляне на дървета с голям диаметър. Една от идеите ни за семинар е по дендрология - би ни било много интересно.

- Демонстрирате арбористкия начин за грижа за дърветата пред студентите от ЛТУ, как възприемат те вашата работа?

- Искаме да покажем на младите хора този начин на работа, за да може те като бъдещи специалисти да взимат своите решения на базата на новите възможности, които той предлага. Студентите проявяват много голям интерес към демонстрациите ни, виждат в професията възможности и въпросите им се редуват с предложения - получава се един интересен диалог. В много европейски градове дърветата са поддържани на изключително високо ниво и искаме градската природа да има такова бъдеще и тук.

Планираме през новата година редица срещи както с учениците от професионалните горски гимназии, така и със студентите от Лесотехническия университет.

- Участвали ли сте в международни срещи на Ваши колеги от професията досега?

- През май 2017 г. взехме участие в годишната среща на European Arboricultural Council в Братислава, Словакия. Представителите на другите държави бяха работещи в научната и техническата област на професията. На срещата беше разискван единният стандарт за работа на височина от платформа - т.нар. у нас автовишка, и за ра-

бота на височина с моторен трион. Друга тема беше кастренето на дърветата в градска среда при работа на общински обекти, например улици. Бяха изнесени лекции и за подбора на видовете дървета при засаждане.

- Организирали ли сте състезание с колегите Ви арбористи у нас?

- Състезанието в нашата професия е за най-добър катерач. В други държави освен национално има и регионални състезания. Победителите мерят сили на европейско и световно ниво. Спортът е сбор от изчистени действия, които ние извършваме в ежедневната си работа, и се провежда според изискванията на правилника на ISA. През есента на 2016 г. организирахме национално състезание, на което спечели един млад катерач от София. Целта ни е шампионатът да се провежда всяка година и да излъчва представител за европейското състезание. Тази година получихме покана, но не успяхме да отидем, защото датата на срещата в Братислава съвпадна с датата на международното състезание.

- Кога се налага да използвате в работата си ръчен и кога - моторен трион?

- В нашата професия освен името арборист, се използва и думата tree surgeon - дървесен хирург. В този тип работата ползването на моторен трион не оставя чисти срезове. Когато работим с ръчен трион, се постига много по-голяма прецизност - срезовете са гладки и стерилни, не се замърсяват от маслото на моторния трион, което би могло да попречи на дървото да затвори тази рана. Почти през цялото време работим с ръчен трион, който е лазерно заточен, лек, удобен и бърз, особено за клони с диаметър под 5 сантиметра. Моторният трион може да ограничи действията на арбориста, неговото придвижване по дървото, но работата с него се налага при диаметър на клоната над 5 сантиметра.

- Работят ли жени в тази професия у нас?

- Все още няма дама, която да е проявила интерес. В чужбина това е нещо нормално. Наред с категориите младша и старша възраст в световния шампионат за катерене има и женска дивизия. Жената не е толкова силна като мъжа, но е много гъвкава. Има момичета, които са много по-бързи от мен. Мои колежки и добри приятелки от Германия, Полша и Финландия са изключителни катерачки. Предимството на жената е, че може да извършва повече операции едновременно много по-добре, отколкото един мъж. Дамите имат редица предимства, които в короната на дървото ги правят много ценни, затова чакаме първата българка с тази професия.

- Имали ли сте поръчки за нестандартен изглед на дървото?

- Някои дървета естествено са заели интересна форма и имат нужда само от оформяне.

Мой близък приятел работи по едно такова дърво - изисква се много търпение и усет, ползват се само ръчни инструменти като трион и ножици. При оформянето на едно дърво върхът беше премахнат, а страничните клони бяха моделирани във формата на т.нар. пити. Дървото придоби вид в стил „Духан от силни ветрове“, т.е. с клони само от едната страна на стъблото. Може да се започне работа с дървото и в ранната му възраст, като се поддържа с годините.

- И традиционния за списанието въпрос: Какво е за Вас природата?

- Начин на живот - тя определя поведението ми, професията ми, свободното ми време.

С госта разговаря **Женя СТОИЛОВА**
Снимки **Борис ГОСПОДИНОВ**
и архив **Димитър ЗАХАРИЕВ**

Wood-Mizer®

Нов банциг LX450 с двойна рама

Ключова иновация при банцига LX 450 е стабилната конструкция на главата, която държи контролен панел и двигател.

- Избор на двигателя – електрически 11, 15, 18,5 кВт
- Максимални размери на трупите – диаметър 92 см, дължина 6.4 м
- Широчина на рязане 80 см, дебелина на рязане 41 см

Екотехпродукт ООД
София 1186, ул. „Стар Лозенски път“ № 38
office@ecotechproduct.com

тел./факс: 02/979 17 10
тел.: 02/462 70 35
тел.: 089 913 31 10

www.wood-mizer.bg